

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

EUROPOS SĄJUNGA - 2

LIETUVA - 8

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS - 12

JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 16

EUROPOS SĄJUNGA

G7 paskelbė atnaujintas gaires pramonės atstovams dėl sankcijų apėjimo prevencijos

Nuo 2022 m. vasario 24 d. Kanada, Prancūzija, Vokietija, Italija, Japonija, Jungtinė Karalystė, Jungtinės Amerikos Valstijos ir Europos Sąjunga (toliau kartu vadinamos „7 šalių grupe“ arba „G7“) nustatė precedento neturinčias sankcijas ir eksporto kontrolės priemones, kuriomis ribojama Rusijos prieiga prie technologijų ir kitų prekių, reikalingų jos karinėms operacijoms ir agresijos karui prieš Ukrainą palaikyti.

2023 m. vasarį G7 paskelbė apie naujo **vykdymo koordinavimo mechanizmo (ECM)** sukūrimą, kad būtų **sustiprintas daugiašalės eksporto kontrolės ir sankcijų laikymasis bei vykdymas**, siekiant, kad Rusija negalėtų naudotis G7 šalių ekonomikos privalumais. 2023 m. rugsėjo mėn. buvo įsteigtas eksporto kontrolės vykdymo užtikrinimo darbo pogrupis, per kurį G7 atstovai keičiasi informacija ir veiklos rezultatais, aptaria mokslinių tyrimų ir analizės tendencijas bei dalijasi gerąja patirtimi.

Pagrindinis G7 eksporto kontrolės vykdymo užtikrinimo darbo pogrupio tikslas - teikti pramonės atstovams gaires, siekiant padėti jiems užkirsti kelią kontroliuojamų prekių nukreipimui į Rusiją, be kita ko, per trečiąsias šalis.

2024 m. rugsėjo 24 d. G7 paskelbtose gairėse pateikiama:

- prekių, kurios kelia padidintą riziką būti nukreiptos į Rusiją, sąrašas;
- atnaujinti rizikos rodikliai, rodantys galimą eksporto kontrolės ir (arba) sankcijų vengimą;
- geriausia pramonės atstovų praktika, kaip tinkamai valdyti su galimu sankcijų apėjimo susijusias rizikas;
- tikrinimo priemonės ir išteklių, padedantys atlikti deramą patikrinimą.

G7 ragina atsakingus prekybininkus tobulinti eksporto atitikties užtikrinimo sistemas ir taikyti sustiprintą deramą patikrinimą. **Visų pirma, G7 primygtinai ragina atlikti sandorio šalių paiešką pagal taikomas viešas sankcijų sąrašus** (žr. gairėse „Papildomų išteklių“ skyrių, kuriame pateikiamas G7 interneto svetainių, kuriose galima atlikti paiešką, rinkinys). Tai apima atskirą vardo, pavardės ir adreso patikrinimą. Taip pat G7 rekomenduoja: klausti klientų apie galutinį prekės panaudojimą, ir (arba) galutinę prekių paskirties šalį; **reikalauti, kad klientai pateiktų patvirtinimą raštu, kad prekės nebus perduotos subjektams Rusijoje ar Baltarusijoje arba subjektams, kuriems taikomos sankcijos trečiosiose šalyse**; atnaujinti distributorių sutartis, nustatant distributoriams reikalavimą taikyti sustiprinto deramo patikrinimo priemones.

Gairėse atkreipiamas dėmesys į tai, jog jei po pateiktos klientui užklauskos vis dar kyla abejonių dėl sandorio atitikties, **rekomenduojama susilaikyti nuo tokio sandorio** ir perduoti informaciją atitinkamai eksporto kontrolės, atitikties ir (arba) muitinės agentūrai savo šalyje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [g7-updated-guidance-industry-preventing-russian-export-control-and-sanctions \(bis.gov\)](https://www.bis.gov/g7-updated-guidance-industry-preventing-russian-export-control-and-sanctions).

Individualių ES sankcijų už Ukrainos teritorinio vientisumo pažeidimus taikymas pratęstas dar šešioms mėnesiams

2024 m. rugsėjo 12 d. Taryba nusprendė dar šešioms mėnesiams, **iki 2025 m. kovo 15 d.**, pratęsti ribojamųjų priemonių taikymą asmenims ir subjektams, kurie yra atsakingi už kenkimą Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba už kėsiniimąsi į juos.

Esamos ribojamosios priemonės – tai fiziniams asmenims taikomi **kelionių apribojimai**, taip pat **turto įšaldymas** ir draudimas leisti į sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams **naudotis lėšomis ar kitais ekonominiais išteklių**. Sankcijos toliau bus taikomos **daugiau kaip 2 200 asmenų ir subjektų**: daugeliui iš jų jos taikomos reaguojant į Rusijos vykdomą nepateisinamą ir neišprovokuotą karinę agresiją prieš Ukrainą.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą: individualių ES sankcijų už teritorinio vientisumo pažeidimus taikymas pratęstas dar šešioms mėnesiams](#)

Nustatytos sankcijos dar 28 asmenims už dalyvavimą vykdančias vidaus represijas Baltarusijoje

2024 m. rugpjūčio 5 d. Taryba nusprendė nustatyti ribojamąsias priemones dar **28 asmenims** už jų vaidmenį nuolat **vykdančias vidaus represijas ir žmogaus teisių pažeidimus Baltarusijoje**.

Ribojamosios priemonės buvo nustatytos dviem Vidaus reikalų ministerijos Pagrindinio kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija departamento (**HUBAZiK**) vadovų pavaduotojams. Į sąrašą taip pat įtraukti įvairūs **teisminių institucijų nariai**, t. y. prokurorai ir nemažai teisėjų, paskelbusių politiškai motyvuotus nuosprendžius. Be to, ribojamosios priemonės taip pat nustatytos įvairių pataisos įstaigų (kalėjimų ir kardomojo kalinimo centro) vadovams.

Ribojamosios priemonės taip pat nustatytos ilgalaikiams A. Lukašenkos rėmėjams, gavusiems naudos iš režimo. Tarp jų – didžiausios valstybės naujienų agentūros „**Baltarusijos telegrafo agentūra**“ (**BelTA**) **generalinei direktorei** Iryna Akulovich, **STV (CTB) televizijos kanalo programos „Senatas“ vedėjui ir Baltarusijos Nacionalinės Asamblėjos jaunimo tarybos pirmininkui** Mikita Rachylouski ir **buvusiam A. Lukašenkos spaudos tarnybos vadovui** ir ilgalaikiui BelTA generaliniam direktoriui Dzmitry Zhuk.

ES ribojamosios priemonės Baltarusijos atžvilgiu dabar taikomos iš viso **261 asmeniui ir 37 subjektams**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Baltarusija: ES į sąrašą įtraukė dar 28 asmenis už dalyvavimą vykdančias vidaus represijas](#)

EK DUK atnaujinimai

2024 m. rugsėjo 5 d. Europos Komisija (EK) paskelbė atnaujintą DUK:

- [dėl paslaugų](#)

EK pažymi, jog vadovaujantis Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 13 straipsniu, draudimas taikomas bet kuriam asmeniui, kuris yra valstybės narės pilietis, esančiam Sąjungos teritorijoje arba už jos ribų.

Atitinkamai tai apimtų ir ES ūkio subjektų, teikiančių draudžiamas paslaugas dukterinei įmonei Rusijoje, darbuotojus.

2024 m. birželio 24 d. buvo nustatyta išimtis valstybių narių piliečiams, kurie yra Rusijos gyventojai ir buvo tokie iki 2022 m. vasario 24 d. Jiems leidžiama teikti tam tikras paslaugas (kurioms kitu atveju taikomas draudimas pagal Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 5n straipsnio 1, 2 ir 2a dalis) išimtinai savo darbdaviams, tik jei jų darbdaviai yra patronuojamosios įmonės, priklausančios arba kontroliuojamos valstybėje narėje, Europos ekonominės erdvės šalyje, Šveicarijoje arba šalyje partnerėje (kaip nurodyta Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 VIII priede) įsteigtų subjektų.

- **dėl turto įšaldymo ir draudimo teikti lėšas ar ekonominius išteklius**

Atnaujintame DUK EK nurodo, kad, jei du ar daugiau į sankcijų sąrašą įtrauktų asmenų yra smulkūs į sankcijų sąrašą neįtraukto subjekto akcininkai, tačiau jų bendra nuosavybės dalis sudaro 50% ar daugiau to subjekto akcijų, reikėtų laikyti, kad tas subjektas priklauso į sankcijų sąrašą įtrauktiems asmenims. Taip yra todėl, jog reikėtų atsižvelgti į bendrą subjekto nuosavybę. Pavyzdžiui, jei vienam asmeniui, kuriam taikomos sankcijos, priklauso 30% subjekto, o kitam asmeniui, kuriam taikomos sankcijos, priklauso 25% subjekto, subjektas turėtų būti laikomas priklausančiu asmenims, kuriems taikomos sankcijos.

- **konsoliduota DUK versija** (atnaujinta 2024.09.05)

2024 m. liepos 26 d. Europos Komisija (EK) paskelbė atnaujintą DUK:

- **dėl dvejojo naudojimo ir pažangiųjų technologijų prekių eksporto ribojimų**

EK primena, kad „šalys partnerės“ - tai šalys, kurios taiko eksporto ribojimų priemones, iš esmės lygiavertes Tarybos Reglamente (ES) Nr. 833/2014 nustatytoms priemonėms. Šalių partnerių sąrašas pridedamas prie Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 ir nuo 2024 m. liepos 24 d. į jį įtrauktos JAV, Japonija, Jungtinė Karalystė, Pietų Korėja, Australija, Kanada, Naujoji Zelandija, Norvegija, Šveicarija, Lichtenšteinas ir Islandija. EK ir toliau peržiūrės trečiųjų šalių priimtas priemones ir palaikys glaudžius ryšius su jomis, kad užtikrintų veiksmingą jų įgyvendinimą.

„Šalies partnerės“ sąvoka turi keletą aspektų, susijusių su Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 2 ir 2a straipsniais:

- pirma, šalies partnerės įmonei priklausančiams arba jos kontroliuojamiems subjektams gali būti taikoma ta pati išimtis kaip ir valstybės narės įmonei priklausančiams arba jos kontroliuojamiems subjektams. Todėl, valstybės narės gali leisti parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti numatytas prekes ir technologijas arba teikti susijusią techninę ar finansinę pagalbą šioms įmonėms, jeigu jos nėra skirtos kariniam naudojimui arba kariniam galutiniam vartotojui;
- antra, valstybės narės gali leisti parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti prekes ir technologijas, kurioms taikomi draudimai, arba teikti susijusią techninę ar finansinę pagalbą, skirtą diplomatinėms reikmėms šalių partnerių atstovybėms, esančioms Rusijoje.
- trečia, ES prireikus ir vadovaujantis abipusiškumo pagrindais, keičiasi informacija su šalimis partnerėmis siekdama veiksmingo eksporto ribojimų įgyvendinimo.

Atnaujintame DUK taip pat pateikiama atnaujinta **koreliacinė lentelė**.

- **dėl sankcionuotų prekių importo, pirkimo ir perdavimo**

EK primena, kad kai trečiojoje šalyje perdirbti geležies ir plieno gaminiai, į kurių sudėtį įeina Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XVII priede išvardyti Rusijos kilmės geležies ir plieno gaminiai, yra importuojami arba perkami iš šalies partnerės, iš importuotojų nereikalaujama pateikti geležies ir plieno žaliavų, naudotų gaminiams perdirbti, kilmės šalies įrodymų. Tai reiškia, kad ES veiklos vykdytojai, importuojantys arba perkantys Tarybos Reglamento (ES) Nr. 833/2014 XVII priede išvardytus geležies ir plieno gaminius iš Norvegijos, Šveicarijos, Jungtinės Karalystės ir Lichtenšteino, neprivalo pateikti geležies ir plieno žaliavų, naudojamų trečiojoje šalyje į Sąjungą importuotiems geležies ir plieno gaminiams perdirbti, kilmės šalies įrodymų.

- **dėl centrinių vertybinių popierių depozitoriumų**

Atnaujintame DUK EK nurodo, kad Rusijos vertybinių popierių, kuriems netaikomos sankcijos, pervedimas „be mokėjimo“ tarp dviejų sandorio šalių, kurių subsąskaitos atidarytos toje pačioje finansų įstaigoje arba tame pačiame centriniame vertybinių popierių depozitoriume, nėra draudžiamas, jeigu:

- sandoryje nedalyvauja asmuo, kuriam taikomos sankcijos;
- nėra apribojimų, susijusių su prekyba atitinkamais Rusijos vertybiniais popieriais;
- sandoris nesusijęs su mokesčio mokėjimu Rusijos nacionaliniam vertybinių popierių depozitoriumui (toliau - NSD).

EK taip pat pažymi, kad depozitoriumo pakvitavimų su Rusijos pagrindiniais vertybiniais popieriais, laikomais NSD, perleidimas ar pardavimas antrinėje rinkoje nėra draudžiamas, jei sandoris nėra susijęs su Tarybos Reglamento (ES) Nr. 269/2014 I priede išvardytais asmenimis ar subjektais ir nesuteikia jiems naudos. Papildomai atkreipiamas dėmesys, kad ES asmenims ir subjektams būtų draudžiama dalyvauti „turto apsikeitimo sandorių“ schemeje dėl to, kad joje dalyvauja NSD - Tarybos reglamento (ES) Nr. 269/2014 I priede nurodytas subjektas.

EK yra žinoma, kad 2024 m. kovo 22 d. Rusija pradėjo įgyvendinti turto apsikeitimo schemą pagal prezidento dekretą Nr. 844. Pagal šią schemą Rusijos mažmeniniai investuotojai galės teikti pasiūlymus apsikeisti vakarietiškais vertybiniais popieriais, kurie šiuo metu yra įšaldyti NSD sąskaitose ES centriniuose vertybinių popierių depozitoriumuose (CVPD), mainais į „nedraugiškų“ investuotojų lėšas, kurios Rusijoje yra užblokuotos C tipo sąskaitose.

- **dėl cheminių medžiagų**

Atnaujintame DUK EK nurodo, kad vadovaujantis Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 269/2014 ES nustatė sankcijas tam tikriems fiziniams ir juridiniams asmenims. Būti „asmeniu, kuriam taikomos sankcijos“ reiškia, kad visos lėšos ir ekonominiai išteklių, tiesiogiai ar netiesiogiai priklausantys nurodytam asmeniui, jo valdomi ar kontroliuojami, turi būti įšaldyti. Asmens, kuriam taikomos sankcijos, ekonominių išteklių įšaldymas reiškia, kad niekas negali naudotis bet koku asmens, kuriam taikomos sankcijos, materialiuoju ar nematerialiuoju turtu kitoms lėšoms ar turtui gauti.

Nuosavybės teisės į duomenis ir tyrimus, susijusius su stuburiniais ar negiminingais gyvūnais, laikomos ekonominiiais ištekliiais, nes duomenų savininkas arba priegos rašto gavėjas gali jomis naudotis siekdamas gauti ekonominės naudos (pvz., pateikdamas registracijos dokumentaciją Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA) arba atnaujindamas esamą registraciją).

2024 m. rugsėjo 18 d. Bendrasis Teismas priėmė sprendimą byloje „Belaruskali prieš Tarybą“ (T-528/22), kurioje Baltarusijos stambus kalio gamintojas „Belaruskali AAT“ siekė panaikinti Europos Sąjungos nustatytas ribojamąsias priemones. Bendrovė ginčijo tiek pradines sankcijas, tiek vėlesnius jų pratęsimus, teigdama, kad priemonės buvo neteisingos ir pažeidė keletą teisinių principų.

ES sankcijos „Belaruskali AAT“ nustatytos dėl to, kad „Belaruskali“ yra Baltarusijos valstybinė įmonė ir viena didžiausių kalio gamintojų pasaulyje, teikianti 20% pasaulinio kalio eksporto. Todėl ji yra laikoma pagrindiniu Lukašenkos režimo pajamų ir užsienio valiutos šaltiniu. Pats A. Lukašenka įmonę yra apibūdinęs kaip „nacionalinį lobį, pasididžiavimą, vieną iš Baltarusijos eksporto ramsčių“. Todėl „Belaruskali“ gauna naudos iš režimo ir jį remia. ES ribojamosios priemonės įmonei pirmą kartą nustatytos 2022 m. birželio 3 d.

„Belaruskali AAT“ tvirtino, kad Tarybos pateikti motyvai niekaip nenurodo, kaip bendrovė remia Lukašenkos režimą, gauna iš jo naudos ar yra atsakinga už represijas prieš pilietinę visuomenę Baltarusijoje. Taip pat bendrovė teigė, kad kriterijuose, kuriais remiantis ji buvo įtraukta į sankcionuojamų subjektų sąrašą, vartojamos sąvokos yra neaiškios, o dėl Belaruskali atžvilgiu priimtų ribojamųjų priemonių buvo apribota ieškovės galimybė prekiauti „socialiai svarbia preke, atliekančia humanitarines funkcijas“. „Belaruskali AAT“ teigimu, sankcijų nustatymas buvo neproporcingas kišimasis į jos laisvę užsiimti verslu, Baltarusijos visuomenę ir pasaulinį aprūpinimą maistu.

Bendrasis Teismas sprendime nurodė, kad ES sankcijos Baltarusijai buvo nustatytos, atsižvelgiant į padėties Baltarusijoje sunkumą ir nuolatinius žmogaus teisių pažeidimus, sistemingas represijas prieš pilietinę visuomenę ir demokratinę opoziciją bei Baltarusijos dalyvavimą Rusijos agresijos kare prieš Ukrainą. **Bendrasis teismas atmetė „Belaruskali“ argumentus, teigdamas, jog yra įrodyta, kad „Belaruskali“ palaikė A. Lukašenkos režimą ir gavo iš jo naudos.** Tokį sprendimą Bendrasis Teismas taip pat argumentavo nurodydamas, jog sankcijos yra prevencinio ir laikino pobūdžio priemonės, kurių galiojimas visada priklauso nuo to ar faktinės ir teisinės aplinkybės, dėl kurių buvo priimtos, vis dar taikytinos.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [62022TJ0528 \(europa.eu\)](https://european-courts.europa.eu/cases/62022TJ0528).

Bendrasis Teismas: Taryba yra kompetentinga nustatyti pareigas, leidžiančias užtikrinti lėšų įšaldymo priemonių veiksmingumą

2024 m. rugsėjo 11 d. Bendrasis Teismas **atmetė** Elena Timchenko, Gennady Timchenko, Mikhail Fridman, Petr Aven ir German Khan **ieškinius**.

Suinteresuotieji asmenys kreipėsi į Europos Sąjungos Bendrąjį Teismą, prašydami panaikinti pareigą iki 2022 m. rugsėjo 1 d. pranešti apie savo lėšas ar ekonominius išteklius ir pareigą bendradarbiauti su kompetentingomis nacionalinėmis institucijomis.

Savo sprendimuose Bendrasis Teismas priminė, kad pagal Sąjungos teisę Tarybai leidžiama priimti reglamentus siekiant įgyvendinti ar taikyti ribojamąsias priemones tam, kad būtų užtikrintas vienodas jų taikymas visose valstybėse narėse. Sąjungos teisėje numatytos priemonės neapsiriboja pareigomis susilaikyti nuo veiksmų ir Taryba galėjo nustatyti pareigas pranešti ir bendradarbiauti, nors jos nebuvo aiškiai numatytos su jomis susijusiame sprendime.

Be to, Bendrasis Teismas konstatavo, kad Taryba vietoj valstybių narių nenusprendė, kaip įgyvendinti ribojamąsias priemones ir taikyti sankcijas jų teritorijoje. Priešingai, nacionalinėms institucijoms paliekama kompetencija nustatyti, ar dalyvavimas veikloje, kuria vengiama ribojamųjų priemonių, ir už šį pažeidimą skiriamos sankcijos yra baudžiamojo, civilinio ar administracinio pobūdžio

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Ekonominės sankcijos Rusijai: Taryba yra kompetentinga nustatyti pareigas](#)

Bendrasis Teismas patvirtino Rusijos finansų įmonei NSD nustatytas ribojamąsias priemones

2024 m. rugsėjo 11 d. Bendrasis Teismas **atmetė** NKO AO National Settlement Depository (NSD) **ieškinį**.

2022 m. birželio mėn. NSD (Rusijos bendrovė, kaip centrinis depozitoriumas teikianti vertybinių popierių apskaitos ir saugojimo paslaugas) buvo įtraukta į asmenų, kuriems taikomos dėl Rusijos agresijos prieš Ukrainą Europos Sąjungos Tarybos nustatytos ribojamosios priemonės, sąrašus ir jos lėšos ir ekonominiai išteklių buvo įšaldyti. NSD prašė Europos Sąjungos Bendrojo Teismo panaikinti aktus, kuriais jai buvo nustatytos ribojamosios priemonės.

Bendrasis Teismas pažymėjo, kad NSD teikia didelės svarbos finansines paslaugas tiek Rusijos vyriausybei, tiek Rusijos centriniam bankui ir kad jos bendresnis indėlis į tinkamą Rusijos finansų sistemos veikimą taip pat yra labai svarbus. Taigi ši įmonė teikia didelę kiekybinę ir kokybinę materialinę ar finansinę paramą Rusijos vyriausybei, leidžiančią jai sutelkti finansinius išteklius siekiant tęsti Ukrainos destabilizavimo veiksmus.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Karas Ukrainoje: Bendrasis Teismas patvirtino Rusijos finansų įmonei NSD nustatytas ribojamąsias priemones](#)

Teisingumo Teismas: leidžiama konfiskuoti pajamas, gautas iš sandorio, kuriam taikomas draudimas teikti tarpininkavimo paslaugas

2024 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismas priėmė sprendimą byloje C-351/22 | Neves 77 Solutions, kuriuo konstatavo, kad draudimas, kuriuo grindžiama nacionalinė sankcija, teikti su karine įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas Rusijos operatoriui turėjo būti įgyvendintas reglamentu. **Šis draudimas taikomas net ir tuo atveju, jei tokia įranga niekada nebuvo importuota į valstybę narę. Pagal Sąjungos teisę leidžiama konfiskuoti visas sumas, gautas teikiant tokias paslaugas.**

Rumunijos aviacijos sektoriuje veikianti bendrovė Neves 77 Solutions SRL (toliau – Neves) tarpininkavo Ukrainos įmonei SFTE Spetstechnoexport sudarant sandorį su Indijos įmone dėl 32 radijo stočių, iš kurių 20 pagamintos Rusijoje, pardavimo. 2019 m. vasarą Rumunijos valdžios institucijos informavo Neves, kad su šiomis prekėmis susijusi tarpininkavimo veikla draudžiama dėl taikomo draudimo teikti Rusijos ūkio subjektams su karine įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas, – tokį draudimą Sąjunga priėmė reaguodama į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje. Vis dėlto netrukus Neves gavo iš SFTE Spetstechnoexport beveik 3 mln. EUR už suteiktas tarpininkavimo paslaugas. Dėl to Rumunijos valdžios institucijos skyrė Neves 30 000 lėjų (apie 6 000 EUR) baudą ir konfiskavo už šias paslaugas gautą sumą.

Rumunijos teismas klausė Teisingumo Teismo, ar šis draudimas taikomas, jeigu atitinkama karinė įranga nebuvo importuota į Sąjungą, ir ar nacionalinės sankcijos už šio draudimo pažeidimą yra suderinamos su atitinkamos įmonės nuosavybės teise. Teisingumo Teismas konstatavo, kad draudimas teikti Rusijos ūkio subjektui su karine įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas taikomas, net jei šios prekės niekada nebuvo importuotos į valstybę narę. Iš tiesų toks draudimas galėtų būti lengvai apeinamas, jei, norint jo išvengti, pakaktų, kad ši įranga būtų gabenama tranzitu nekertant Sąjungos teritorijos.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [cp240136lt.pdf](#)

Teisingumo Teismas: notaras nepažeidžia sankcijų, kai patvirtina Rusijos nesankcionuotai įmonei priklausančio nekilnojamojo turto sandorį

2024 m. rugsėjo 5 d. Teisingumo Teismas priėmė sprendimą byloje C-109/23 [Jemerak], kuriuo konstatavo, kad pagal autentiškumo patvirtinimą **notaras neteikia teisinių konsultacijų**, bet veikia nepriklausomai ir nešališkai vykdydamas valstybės jam patikėtą funkciją.

Teismas nurodė, kad Rusijoje įsteigtam juridiniam asmeniui priklausančio nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo sutarties patvirtinimui, kurį atlieka notaras, netaikomas draudimas tokiam asmeniui teikti teises konsultacijas. Atitinkamai patvirtindamas tokio sandorio autentiškumą Vokietijos notaras nepriklausomai ir nešališkai atliko jam patikėtą viešąją funkciją arba valstybės jam suteiktą užduotį. Be to, Vokietijos notaro atliekamos užduotys, susijusios su patvirtinta nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo sutartimi (pavyzdžiui, pirkimo kainos sumos pervedimas pardavėjui ir nuosavybės teisės perleidimo įregistravimas žemės registre) nėra susijusios su teisinių konsultacijų teikimu.

Daugiau informacijos (anglų k.): [A notary does not breach the sanctions against Russia when he or she authenticates the sale of a property owned by an unlisted Russian company](#)

LIETUVA

Už sankcijų nepaisymą muitinė nubaudė dvi įmones

2024 m. rugsėjo 10 d. Lietuvos muitinės pareigūnai dviem Lietuvoje registruotoms įmonėms surašė protokolus už tarptautinių sankcijų pažeidimus. Abiem įmonėms paskirtos baudos **po 10 000 eurų**.

Muitinės departamento duomenimis, įmonės teikė laikinojo saugojimo, muitinės dokumentų įforminimo, atstovavimo muitinėje paslaugas ir deklaravo prekes, kurių gamintojos yra Rusijos įmonės, įtrauktos į sankcionuojamų juridinių asmenų sąrašą. Gabentos iš Rusijos prekės - techninė anglis ir izopreno kaučiukas.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](#)

Muitinė skyrė milijoninę baudą už sandorius su sankcionuotomis Rusijos įmonėmis

2024 m. rugpjūčio 16 d. Lietuvos muitinės pareigūnai skyrė **1 274 960 eurų baudą** Lietuvoje registruotai įmonei.

Nubausta įmonė importavo iš Rusijos sankcionuotų įmonių prekes, konkrečiai – anglį ir kaučiuką. Kauno teritorinės muitinės Ūkio subjektų patikrinimų skyrius sandorius su sankcionuotomis įmonėmis ir jų tiekiamų prekių gabenimą įvertino kaip tarptautinių sankcijų pažeidimą.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](https://irmuitine.lt)

Oro uostuose bus griežčiau kontroliuojamos prekės, kurios gali būti naudojamos karo lauke

2024 m. rugpjūčio 14 d. Lietuvos muitinės paskelbė, jog išanalizavusi karo lauke naudojamų prekių (toliau – CHP prekės), kurioms taikomi Reglamentu Nr. 833/2014 ir Reglamentu Nr. 765/2006 nustatyti eksporto draudimai apribojimai, išvežimo tendencijas, įvertinusi šių prekių patekimo į šalių, kurioms taikomos tarptautinės sankcijos, rinkas riziką bei siekdama užkardyti galimus tarptautinių sankcijų apėjimus, **nuo 2024 m. rugpjūčio 22 d. sugriežtino CHP prekių, išvežamų į trečiąsias šalis per Lietuvos oro uostus, kontrolę ir kartu su muitinės deklaracija reikalaus pateikti papildomus dokumentus.**

Nepateikus bent vieno iš reikalaujamų dokumentų ar kilus pagrįstoms abejonėms dėl pateiktų dokumentų autentiškumo, CHP prekės nebus išleistos iš Europos Sąjungos teritorijos.

Muitinė primena, kad vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, asmenims (tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujantiems atliekant muitinės formalumus su sankcionuojamomis, tame tarpe CHP, prekėmis) pažeidusiems tarptautines sankcijas nustatančių teisės aktų nuostatas nebus leidžiama atlikti muitinės procedūrų su sankcionuojamomis prekėmis iki bus baigtas su tarptautinių sankcijų pažeidimu susijęs tyrimas ir susiję asmenys muitinei pateiks įrodymus, kad pašalino trūkumus, kurie lėmė tarptautinių sankcijų pažeidimą.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](https://irmuitine.lt)

Dėl sankcijų nepaisymo - daugiau kaip 13 milijonų eurų bauda

2024 m. rugpjūčio 7 d. Lietuvos muitinė pranešė, jog įmonei, eksportuojančiai transporto priemones, Lietuvos muitinės pareigūnai surašė protokolą dėl nustatytų Tarptautinių sankcijų įstatymo ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 pažeidimų.

Lietuvoje registruotai įmonei paskirta **13 618 175 eurų** bauda. Taip pat buvo sulaikytos ir konfiskuotos 6 vilkikų puspriekeabės.

Nubausta įmonė, sudarydama sandorius su Kazachstane, Baltarusijoje ir Turkijoje registruotomis kompanijomis, neužtikrino, kad bus laikomasi Lietuvos Respublikoje įgyvendinamomis tarptautinėmis sankcijomis nustatytų apribojimų ir įpareigojimų, todėl sulaikytų transporto priemonių gabenimas buvo įvertintas kaip tarptautinių sankcijų pažeidimas.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](https://irmuitine.lt)

Sustiprintos Lietuvos muitinės kontrolės priemonės užkerta kelius sankcijų apėjimui

Lietuvos muitinė nuo praėjusių metų vykdo sustiprintą krovinių transporto priemonių kontrolę.

Buvo pradėta taikyti 100 procentų rentgeno kontrolė įvažiuojančiam kroviniam transportui. Tikrinami visi, netgi tušti kroviniai automobiliai. Per pirmąjį šių metų pusmetį, taikant sustiprintas kontrolės priemones, buvo nustatytas **71 pažeidimas**.

Visiems eksportuojamiems kroviniams, taip pat gabenamiems ir iš kitų ES valstybių narių, taikomas 100 procentų dokumentų tikrinimas, fizinis tikrinimas atliekamas atsižvelgiant į rizikos vertinimą. **Vykdam eksportuojamų prekių kontrolę, per pirmąjį šių metų pusmetį 19 567 atvejais prekių neleista eksportuoti.**

Nuo rugpjūčio 8 d., Estija, sekdam Lietuvos pavyzdžiu taikant sustiprintas kontrolės priemones, taip pat vykdys griežtesnę krovinio transporto, kertančio sieną su Rusijos Federacija, kontrolę, panaudojant rentgeną bei taikant dažnesnį fizinį tikrinimą.

Įgyvendindama tarptautines sankcijas muitinė stebi didelį Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Suomijos ir Kroatijos susitarimo dėl vienodo kontrolės priemonių taikymo įgyvendinant ES ribojamąsias priemones poveikį. Ypač muitinei kontrolei veiksminga tai, kad 6 valstybėse narėse buvo suvienodinti dokumentų tikrinimo lygis ir reikalavimai. Bendros sustiprintos kelių šalių priemonės gerokai sumažina galimus sankcijų apėjimo kelius.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Aktualija \(Irmuitine.lt\)](https://irmuitine.lt)

Dėl sankcijų pažeidimų – dar vienas ikiteisminis tyrimas: įtariamai 7 asmenys ir 4 bendrovės

2024 m. rugpjūčio 13 d. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT) pranešė, kad septyni fiziniai ir keturi juridiniai asmenys įtariamai tarptautinių sankcijų (arba Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytų **ribojamųjų priemonių) pažeidimu** bei prekių gabenimu kontrabanda į Rusiją. Įtariama galimos kontrabandos vertė siekia beveik 2 mln. eurų.

Pareigūnų surinktų duomenų visuma rodo, kad 5 Lietuvos piliečių grupė, įtariama, vykdydama Rusijos piliečių nurodymus, **siekė apeiti Rusijai taikomas tarptautines sankcijas** ir į Rusiją eksportuoti į šią šalį draudžiamas įvežti prekes.

Penkių asmenų grupė organizatorių nurodytas prekes 2022 m. kovo–liepos mėnesiais bei 2022 m. rugpjūčio–2024 m. rugpjūčio mėnesiais galimai įsigydavo Europos Sąjungos (ES) valstybėse ir, siekdami nesukelti įtarimo muitinėje, eksperto deklaracijose nurodydavo kitus prekių pavadinimus, nei realiai buvo gabenama. Lietuviai taip pat prekių dokumentuose nurodydavo, kad prekės vežamos į **Turkiją, Kazachstaną, Uzbekistaną, Baltarusiją**. Skaičiuojama, kad **bendra nelegaliai eksportuotų prekių vertė viršija 1,9 mln. eurų**.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Dėl sankcijų pažeidimų – dar vienas ikiteisminis tyrimas: įtariamai 7 asmenys ir 4 bendrovės](#)

2024 m. liepos 25 d. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT) informavo, kad Tarnybos turimais duomenimis, Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) registruota įmonė JIVOSITE INC. (JIVO) ir jos valdomi produktai JIVOCHAT.COM (daugiakanalė verslo pranešimų ir pokalbių realiuoju laiku platforma), JIVOSITE.COM (internetinių svetainių kūrimo ir SEO optimizavimo platforma) ir JIVO.RU (ЖИВОЙ САЙТ – JIVO) (rusiškoji komunikacijos su klientais platformos versija) nuo 2021 metų priklauso Rusijos Federacijos bankui SBERBANK (SBER), kuris yra įtrauktas į Europos Sąjungos sankcionuotų fizinių ir juridinių asmenų, subjektų ir įstaigų sąrašą.

FNTT įspėjo, kad **sandoriai** su minėta įmone dėl jos produktų (platformų) diegimo į darbinę aplinką ar jų prenumeratų įsigijimo **laikytini tarptautinių sankcijų pažeidimais**.

Tarptautinės sankcijos, nustatytos tiesiogiai taikomais Europos Sąjungos teisės aktais, įgyvendinamos visa apimtimi ir, vadovaujantis LR tarptautinių sankcijų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, jų privalo laikytis ir jas įgyvendinti visi fiziniai ir juridiniai asmenys.

Daugiau informacijos (lietuvių k.): [Informacija dėl įmonės JIVOSITE INC. ir jos valdomų produktų sąsajų su sankcionuotais asmenimis](#)

Informacija apie įšaldytas lėšas Lietuvoje

Vadovaujantis Tarybos reglamentu (ES) Nr. 269/2014, **Lietuvoje finansinės sankcijos yra taikomos 11 juridinių asmenų**, remiantis sąsajomis per nuosavybės teisę ar kontrolę. Šiems asmenims priklausančių įšaldytų lėšų sąskaitose bendra suma yra daugiau nei **22,549 mln. eurų**, daugiau nei **650 tūkst. JAV dolerių**.

Vadovaujantis Tarybos reglamentu (EB) Nr. 765/2006, šiuo metu įšaldytos lėšos 6 juridinių asmenų ir 1 fizinio asmens sąskaitose, bendra suma **23,320 mln. eurų ir 7,680 mln. JAV dolerių**.

Bendra įeinančių įšaldytų lėšų, kurių siuntėjams taikomos Europos Sąjungos ribojamosios priemonės, suma yra daugiau nei **1,261 mln. eurų, daugiau nei 1,503 mln. JAV dolerių bei daugiau nei 215 tūkst. Rusijos rublių**.

Informacija pateikta 2024.09.05 dienai.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Tarptautinės finansinės sankcijos - Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos](#)

Nustatytos sankcijos pagrindiniams sankcijų vengimo schemoms, kuria siekiama paremti Rusiją ir Šiaurės Korėją, dalyviams

2024 m. rugsėjo 19 d. JAV Iždo departamento Užsienio aktyvų kontrolės biuras (OFAC) nustatė sankcijas **penkių** Rusijoje ir Rusijos okupuotame Gruzijos Pietų Osetijos regione įsikūrusių **subjektų ir vieno fizinio asmens tinklui**, kurie sudarė sąlygas ir rėmė pastangas sukurti neteisėtų mokėjimų tarp Rusijos ir Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos (KLDL) mechanizmus.

Šiais veiksmais siekiama patraukti atsakomybėn šalis, kurios padėjo KLDL ir Rusijai išvengti sankcijų, ir sužlugdyti tinklus, kurie palengvina KLDL neteisėtų masinio naikinimo ginklų (MNG) ir balistinių raketų programų finansavimą ir remia neteisėtą Rusijos vykdomą agresijos karą prieš Ukrainą.

OFAC pažymi, kad didėjant pralaimėjimams mūsų lauke ir gilėjant tarptautinei izoliacijai, **Rusija tapo vis labiau priklausoma nuo bendradarbiavimo su KLDL ginklų įsigijimo ir ekonominio bendradarbiavimo srityse.** Putino režimas naudojami neteisėtomis finansinėmis schemomis, kad sudarytų KLDL galimybę naudotis tarptautine bankų sistema, taip pažeisdamas tikslines finansines sankcijas, kurios taikomos pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 1718, ir draudimą palaikyti korespondentinius ryšius su KLDL bankais pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 2270.

Atitinkamai OFAC nustatė sankcijas neteisėtas finansines schemas organizavusioms dvejoms KLDL valstybinėms organizacijoms - „Foreign Trade Bank“ (toliau - FTB) ir „Korea Kwangson Banking Corporation“ (toliau - KKBC). FTB yra du kartus į JAV sankcijų sąrašą įtraukta finansų įstaiga, kuri yra pagrindinis KLDL užsienio valiutos keitimo bankas ir yra labai svarbi neteisėtiems finansiniams tinklams, kuriuos KLDL naudoja savo masinio naikinimo ginklų ir balistinių raketų programoms finansuoti. Papildomai pažymėtina, kad pagal Rusijos centrinio banko organizuotą schemą Gruzijos Pietų Osetijos regione įsikūręs MRB bankas veikė kaip sankcionuoto Rusijos banko OOO „TSMRBank“ tarpininkas, siekdamas užmegzti slaptus bankinius santykius su FTB.

OFAC paskelbė, kad TSMRBank viceprezidentas Dmitry Yuryevich Nikulin (toliau - Nikulin) per TSMRBank tarpininkavo FTB grynųjų pinigų įnešimui į MRB. Nikulin organizavo FTB ir KKBC korespondentinių sąskaitų atidarymą MRB ir derino veiksmus su KLDL atstovais, siekdamas užtikrinti milijonų dolerių ir rublių banknotų pristatymą į FTB ir KKBC sąskaitas MRB. Bent kelios KLDL sąskaitos MRB buvo naudojamos atsiskaityti už degalų eksportą iš Rusijos į KLDL.

Pagal atskirą schemą 2023 m. pabaigoje JAV sankcionuotas Rusijos finansinės korporacijos bankas JSC (toliau - RFC) kartu su FTB įsteigė Maskvoje įsikūrusią bendrovę „Stroytreid LLC“ (toliau - „Stroytreid“), kad gautų įšaldytas KLDL lėšas, laikytas neveikiančiuose Rusijos bankuose. Siekiant grąžinti KLDL įšaldytą turtą, RFC priklausantis Timer Bank, AO pervedė į Stroytreid milijonų dolerių vertės lėšas, kurios buvo skirtos FTB.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Targets Key Actors in Sanctions Evasion Scheme to Support Russia and North Korea | U.S. Department of the Treasury](#)

2024 m. rugsėjo 10 d. OFAC nustatė sankcijas **dešimčiai asmenų ir šešioms subjektams**, įsisteigusiems Irane ir Rusijoje, o taip pat sankcijos nustatytos **keturiems laivams**, kurie sudarė sąlygas Iranui tiekti Rusijai ginklų komponentus ir ginklų sistemas, įskaitant bepiločius orlaivius ir artimo nuotolio balistines raketas (angl. *close-range ballistic missiles, toliau - CRBM*).

2023 m. pabaigoje Iranas ir Rusija pasirašė sutartį dėl šimtų raketų tiekimo. 2024 m. vasarą Irano kariškiai apmokė Rusijos karinį personalą naudotis Irano projekto 360 CRBM, o 2024 m. rugsėjo pradžioje Rusija gavo pirmąją šių CRBM siuntą iš Irano.

Atitinkamai JAV kartu su tarptautiniais partneriais paskelbė apie priemones, kurios ateityje neleis oro bendrovei „Iran Air“ skraidyti jų teritorijoje, ir nustatė sankcijas Irano ir Rusijos asmenims, subjektams ir laivams, susijusiems su Irano CRBM ir kitos karinės pagalbos perdavimu Rusijai. JAV Valstybės departamentas tuo pačiu metu nustatė sankcijas **trims subjektams, įskaitant „Iran Air“, ir penkiems laivams** susijusiems su Irano ginklų sistemų platinimu Rusijai.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Designates Actors Facilitating Iran's Transfer of Lethal Aid to Russia | U.S. Department of the Treasury](#)

Iždo departamentas ėmėsi veiksmų, kurie yra JAV vyriausybės atsako į Rusijos vykdomas piktybinės įtakos operacijas užsienyje dalis

2024 m. rugsėjo 4 d. OFAC nustatė sankcijas **10 asmenų ir dviem subjektams**, kurie yra dalis koordinuoto JAV vyriausybės atsako į Maskvos piktybinės įtakos pastangas, nukreiptas į 2024 m. JAV prezidento rinkimus.

OFAC pažymi, kad Rusijos valstybės remiami veikėjai jau seniai naudoja įvairias priemones, pavyzdžiui, generatyvinius dirbtinio intelekto (DI) giluminius klastojimus ir dezinformaciją, siekdami pakirsti pasitikėjimą Jungtinių Valstijų rinkimų procesais ir institucijomis.

Nuo 2024 m. pradžios RT (buvusi „Russia Today“) - Rusijos valstybės finansuojamos naujienų žiniasklaidos priemonės - vadovai pradėjo slapta verbuoti nieko nenuutuokiančius Amerikos įtakingus asmenis savo piktybinei įtakos kampanijai remti. RT naudojo fiktyvią bendrovę, kad nuslėptų savo arba Rusijos vyriausybės dalyvavimą kuriant turinį, skirtą daryti įtaką JAV auditorijai.

Kremlius naudojasi įvairiomis priemonėmis, įskaitant slaptas užsienio piktybinės įtakos kampanijas ir neteisėtą kibernetinę veiklą, siekdamas pakenkti Jungtinių Valstijų ir jų sąjungininkių bei partnerių nacionaliniam saugumui ir užsienio politikos interesams visame pasaulyje. Kremlius vis labiau pritaiko savo pastangas kurdamas didžiulę rusiškų įgaliotųjų svetainių, netikrų internetinių asmenybių ir priedangos organizacijų ekosistemą, kuri sudaro klaidingą nepriklausomų, su Rusijos valstybe nesusijusių, naujienų šaltinių įvaizdį.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Takes Action as Part of a U.S. Government Response to Russia's Foreign Malign Influence Operations | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos papildomos sankcijos subjektams, kurie sudaro Rusijos tarptautinius tiekimo tinklus

2024 m. rugpjūčio 23 d. OFAC nustatė sankcijas beveik **400 fizinių ir juridinių asmenų Rusijoje ir už jos ribų**, įskaitant Aziją, Europą ir Artimuosius Rytus, kurių teikiamos prekės ir paslaugos leidžia Rusijai palaikyti karo veiksmus ir išvengti sankcijų.

OFAC nustatė sankcijas subjektams, įskaitant tuos, kurie dalyvauja perkant šaudmenis ir karinę įrangą Rusijai, palengvina sankcijų vengimą Rusijos oligarchams teikiant ofšorinių patikos fondų ir įmonių steigimo paslaugas, vengia sankcijų, taikomų Rusijos kibernetiniams veikėjams, plauna auksą Rusijos aukso bendrovei, kuriai taikomos sankcijos, ir remia Rusijos karinę pramoninę bazę įsigydami jautrių ir svarbių prekių, pavyzdžiui, pažangių staklių ir elektroninių komponentų. OFAC nustatytos sankcijos dar labiau apriboja būsimas Rusijos pajamas iš metalų ir kasybos.

OFAC pažymi, jog jiems yra žinoma apie Rusijos pastangas palengvinti sankcijų vengimą atidarant **naujus Rusijos finansų įstaigų užsienio filialus ir patronuojamąsias įmones**. Finansų įstaigos turėtų atsargiai vertinti bet kokius sandorius su Rusijos finansų įstaigų užsienio filialais ar patronuojamosiomis įmonėmis, įskaitant pastangas atidaryti naujus Rusijos finansų įstaigų filialus ar patronuojamąsias įmones, kurioms nėra taikomos sankcijos. OFAC turi įvairių priemonių, kuriomis galima reaguoti į naujų sankcijų vengimo būdų kūrimą.

OFAC nustatė sankcijas subjektams, kurie sudarė sąlygas neteisėtoms finansinėms schemoms ir sankcijų vengimui Rusijos pajamų šaltinių ir oligarchų vardu. OFAC veiksmai nukreipti prieš beveik tuziną skirtingų tinklų, įtraukiant į sąrašą **daugiau nei 100 fizinių ir juridinių asmenų veikiančių 16 jurisdikcijų, įskaitant Kinijos Liaudies Respubliką, Šveicariją, Turkiją ir Jungtinius Arabų Emyratus**.

Taip pat sankcijos nustatytos **daugiau nei 60 Rusijoje įsikūrusių technologijų ir gynybos bendrovių**, kurios yra labai svarbios Rusijos gynybos pramonės palaikymui ir plėtrai, įskaitant subjektus, užsiimančius ginklų kūrimu ir modernizavimu, automatizavimu ir robotika, dvejojo naudojimo elektronikos kūrimu ir įsigijimu, skaitmeniniu stebėjimu, daiktų internetu ir dirbtiniu intelektu.

Daugiau informacijos (anglų k.): [As Russia Feels Effects of Multilateral Sanctions Campaign, Treasury Takes Further Action Against Russia's International Supply Chains | U.S. Department of the Treasury](#)

Nustatytos sankcijos husių ir „Hizballah“ prekybos tinklams

2024 m. rugpjūčio 15 d. OFAC nustatė sankcijas **kelioms bendrovėms, asmenims ir laivams** už tai, kad jie dalyvavo Irano prekių, įskaitant naftą ir suskystintas naftos dujas, gabenime į Jemeną ir Jungtinius Arabų Emyratus (JAE) Irano Islamo revoliucijos gvardijos korpuso ir Kodso pajėgų (IRGC-QF) remiamo husių finansininko Sa'id al-Jamal vardu.

Be sankcijų, nukreiptų prieš Sa'id al-Jamal tinklą, OFAC taip pat nustatė sankcijas **Honkonge įsikūrusiai bendrovei** „Kai Heng Long Global Energy Limited“ ir **keturiems jai priklausantiems laivams** dėl jos vaidmens gabenant Irano suskystintas naftos dujas, kurių vertė siekia dešimtis milijonų dolerių, Libano „Hizballah“.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Adds Further Sanctions Targeting Houthi and Hizballah Trade Networks | U.S. Department of the Treasury](#)

2024 m. rugpjūčio 9 d. OFAC nustatė sankcijas **19 asmenų, 14 subjektų ir vienam orlaiviui**, kurie dalyvauja remiant Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą per karinių išteklių gamybą ir prekių perkrovimą į Rusiją, sankcijų vengimą Baltarusijos gynybos subjektų vardu ir Baltarusijos oligarchų, priklausančių Aliaksandro Lukašenkos artimiausiam ratui, pajamų gavimą.

JAV nustatytas sankcijas sustiprina JAV partnerių, įskaitant ES, kuri taip pat ėmėsi veiksmų prieš Baltarusijos valdžios institucijas, dalyvaujančias žmogaus teisių pažeidimuose, ir Kanados bei Jungtinės Karalystės, kurios taip pat paskelbė apie papildomas sankcijas A. Lukašenkos režimui, veiksmai. Visi šie koordinuoti veiksmai rodo, kad tarptautinė bendruomenė ir toliau solidarizuojasi su Baltarusijos žmonėmis, kovojančiais už laisvą, demokratinę ir suverenią Baltarusiją.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Treasury Tightens Sanctions on Belarus's Military Support to Russia and Lukashenka Regime](#) | U.S. Department of the Treasury

OFAC paskelbė įspėjimą dėl Rusijos bandymų išvengti sankcijų naudojant užsienio filialus ir dukterines įmones

2024 m. rugsėjo 4 d. OFAC paskelbė įspėjimą užsienio finansų institucijoms apie Rusijos bandymus išvengti sankcijų atidarant naujus Rusijos finansų įstaigų užsienio filialus ir dukterines įmones.

OFAC pažymi, kad Rusija vis dažniau naudojami trečiosiomis šalimis, kad išvengtų sankcijų ir toliau vykdytų viešuosius pirkimus, kuriais remia savo karinę-pramoninę bazę. Rusija ir toliau visą savo ekonomiką ir vyriausybės išteklius perorientuoja savo karo pastangoms remti, taip pat ir per Rusijos finansų įstaigas.

JAV Iždo departamentas turi įvairių priemonių tiek pagal sankcijas, tiek pagal Bankų slaptumo akto (angl. *Bank Secrecy Act*) įgaliojimus, kad galėtų kovoti su Rusijos bandymais finansuoti savo karinę-pramoninę bazę, įskaitant šių naujų finansų įstaigų filialų ar patronuojamųjų įmonių steigimą.

OFAC perspėja, kad užsienio reguliavimo institucijos ir finansų įstaigos turėtų atsargiai vertinti naujų Rusijos finansų įstaigų užsienio filialų ar patronuojamųjų įmonių, įskaitant naujus Rusijos finansų įstaigų filialus ar patronuojamąsias įmones, kurioms netaikomos sankcijos, steigimą ar bet kokius sandorius su jomis.

Esami finansiniai ryšiai, kuriais tik palengvinami leistini sandoriai, pavyzdžiui, susiję su maisto produktais, žemės ūkiu, vaistais, energetika ir telekomunikacijomis, ir toliau yra leidžiami. **Tačiau pastangos atidaryti naujus Rusijos finansų įstaigų filialus ar patronuojamąsias įmones turėtų būti vertinamos kaip bandymas išvengti Rusijos sankcijų.**

Visos užsienio finansų įstaigos, kurios palaiko ryšius su tokiais filialais ar patronuojamosiomis įmonėmis - įskaitant tokią veiklą, kaip sąskaitų tvarkymas, lėšų pervedimas ar kitų finansinių paslaugų teikimas, pvz.: mokėjimų apdorojimas, prekybos finansavimas ir draudimas - turėtų žinoti apie **didelę sankcijų riziką** susijusią su Rusijos pastangų palengvinimu siekiant išvengti sankcijų ir piktnaudžiavimu pasauline finansų sistema siekiant finansuoti neteisėtą karą.

Daugiau informacijos (anglų k.): [Russian Attempts to Evade Sanctions Using New Overseas Branches and Subsidiaries](#) (treasury.gov)

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Nustatytos sankcijos laivams ir subjektams, susijusiems su Rusijos suskystintų gamtinių dujų sektoriumi

2024 m. rugsėjo 26 d. Jungtinė Karalystė (JK) ėmėsi ryžtingų veiksmų ir nustatė sankcijas **5 laivams ir 2 susijusiems subjektams**, dalyvaujantiems gabenant rusiškas suskystintas gamtines dujas, įskaitant iš Rusijos projekto „Arctic LNG 2“.

SGD yra svarbus Putino vykdomo agresijos karo prieš Ukrainą finansavimo šaltinis. Rusija planuoja plėsti savo pajamas iš SGD, siekdama padidinti savo pasaulinės SGD rinkos dalį nuo 8% iki 20%.

Šių metų pradžioje JK kartu su savo sąjungininkais JAV ir ES nustatė sankcijas projektui „Arctic LNG 2“. Nuo to laiko projektas buvo priverstas mažinti gamybą. JK nustatytos sankcijos nukreiptos prieš Rusijos SGD sektoriuje dalyvaujančius laivus ir subjektus, kurie dalyvauja projektuose, svarbiuose būsimai Rusijos energijos gamybai.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK constrains Russia's future LNG plans](#)

Nustatytos sankcijos Rusijos „šešėlinio laivyno“ laivams, kurie naudojami neteisėta praktika, kad išvengtų sankcijų

2024 m. rugsėjo 11 d. Jungtinė Karalystė (JK) paskelbė sankcijas dešimčiai laivų, priklausančių Putino „šešėliniam laivynui“, ir tai yra naujausia priemonė, kuria siekiama užkirsti kelią svarbiausiems pajamų šaltiniams, iš kurių finansuojama Putino karo mašina.

Šios sankcijos tiesiogiai nukreiptos prieš Putino „šešėlinio laivyno“ laivus, kuriais Rusija desperatiškai bando pakenkti JK ir Didžiojo septyneto sankcijoms ir toliau nevaržomai prekiauti rusiška nafta.

Rusijos naftos eksportas yra svarbiausias Putino pajamų šaltinis, iš kurio jis finansuoja agresijos karą prieš Ukrainą - 2023 m. naftos eksportas sudarė maždaug ketvirtadalį Rusijos biudžeto. Vos trys laivai, kuriems nustatytos sankcijos, pervežė rusiškos naftos už daugiau kaip 5 mlrd. dolerių.

Visi laivai, į kuriuos nukreiptos sankcijos, yra „didelės apimties pažeidėjai“ - visą parą dirbantys laivai, gabenantys kuo daugiau rusiškos naftos. Šiems laivams bus uždrausta įplaukti į Jungtinės Karalystės uostus ir bus atsisakyta juos įtraukti į Jungtinės Karalystės laivų registrą.

JK nurodo, kad Rusija buvo priversta išleisti daugiau nei 8 milijardus dolerių šešėliniam laivynui kaupti. Dėl ankstesnių JK veiksmų, nukreiptų prieš atskirus šešėlinius laivus, laivų veikla buvo iš esmės sutrikdyta, didžioji dauguma jų liko už uostų ribų ir negalėjo tęsti prekybos rusiška nafta.

JK šiuo metu taiko sankcijas 25 „šešėlinio laivyno“ laivams.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK cracks down on illicit 'shadow fleet' transporting Russian oil globally](#)

2024 m. rugsėjo 10 d. JK vyriausybė paskelbė apie svarbias priemones prieš Iraną ir Rusiją po to, kai Irano režimas perdavė Rusijai balistines raketas.

Suderinusi veiksmus su tarptautiniais partneriais, **JK paskelbė apie dvišalių susitarimų su Iranu dėl oro susisiekiimo paslaugų nutraukimą**, o tai apribos „Iran Air“ galimybę skraidyti į JK. Tai padaryta po pakartotinių JK ir tarptautinių partnerių įspėjimų, kuriais Iranas raginamas nutraukti planuojamą mirtinų ginklų perdavimą Rusijai.

JK kartu su JAV **nustatė sankcijas keliems svarbiems asmenims ir organizacijoms** už jų vaidmenį palengvinant Irano karinę paramą Rusijai, įskaitant tuos, kurie dalyvauja balistinių raketų ir dronų tiekimo grandinėse. Taip pat sankcijos nustatytos **penkiems Rusijos kroviniams laivams** už jų vaidmenį gabenant karines atsargas iš Irano į Rusiją.

Šiuo metu JK yra nustačiusi sankcijas daugiau kaip **400 Irano asmenų ir subjektų**, įskaitant tuos, kurie siekia daryti žalingą įtaką regione ir tarptautiniu mastu. Pagal sankcijų Rusijai režimą Jungtinė Karalystė taip pat taiko sankcijas **2 000 asmenų ir subjektų**, iš kurių daugiau kaip 1 700 asmenų ir subjektų sankcijos buvo pritaikytos po Rusijos pradėto agresijos karo prieš Ukrainą.

Pažymėtina, kad **Iranas yra vienas pagrindinių Rusijos karinių rėmėjų** ir nuo 2022 m. rugpjūčio mėn. perdavė Rusijai šimtus bepiločių orlaivių, kurie buvo naudojami agresijos kare Ukrainoje.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK and partners respond to Iran's transfer of ballistic missiles to Russia](#)

Paskelbtos naujos sankcijos Baltarusijai

2024 m. rugpjūčio 9 d. Jungtinė Karalystė, koordinuodama veiksmus su tarptautiniais partneriais, nustatė sankcijas dar **4 asmenims ir 3 subjektams** iš Baltarusijos.

2020 m. vykusių rinkimų Baltarusijoje, kuriuos plačiai pasmerkė tarptautinė bendruomenė, eiga visoje šalyje sukėlė plataus masto taikius protestus. Į juos Lukašenkos režimas atsakė žiauriomis represijomis ir pilietinės visuomenės, nepriklausomos žiniasklaidos ir demokratinės opozicijos valymu, o politiniai kaliniai buvo laikomi įkalinimo kolonijose. Būtent keturiems iš šių įkalinimo kolonijų vadų, prisidėjusių prie žmogaus teisių pažeidimų ir represijų prieš pilietinę visuomenę, JK ir nustatė sankcijas.

Be to, Baltarusija nuo pat 2022 m., kai Rusiją pradėjo agresijos karą prieš Ukrainą, teikė esminę paramą Rusijai. Ji leido naudoti savo teritoriją ir oro erdvę atakoms vykdyti ir teikė ekipuotę bei logistinę paramą. Trims Baltarusijos subjektams, veikiantiems gynybos ir karinės pramonės sektoriuje, buvo nustatytos sankcijos, taip užkertant jiems kelią vykdyti verslą su JK bendrovėmis.

Daugiau informacijos (anglų k.): [UK announces new Belarus sanctions to mark anniversary of sham election](#)

Įsigaliojo teisinių konsultacijų paslaugų teikimo ribojimai

2024 m. rugsėjo 6 d. įsigaliojo 2024 m. Rusijos reglamentų pakeitimai, susiję su tam tikrų teisinių konsultacijų paslaugų teikimu. Vadovaujantis šiais pakeitimais:

- draudžiama teikti teises konsultacines paslaugas ne JK asmeniui, jei konsultacijas teikiantis asmuo žino, kad konsultacijų tikslas ar poveikis yra sudaryti sąlygas arba palengvinti tam tikrą finansinę ar prekybinę veiklą, kuri būtų draudžiama pagal JK sankcijų režimą, jei šią veiklą vykdytų JK asmuo arba ji būtų vykdoma JK;
- paaiškinama draudimo išimtis, kuri taikoma, kai teisinės konsultacijos teikiamos vykdant prievolę teikti teises konsultacijas dėl JK įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų prievolių;
- iš dalies pakeista sąvokos „teisinės konsultacinės paslaugos“ apibrėžtis.

Daugiau informacijos (anglų k.): [The Russia \(Sanctions\) \(EU Exit\) \(Amendment\) \(No. 4\) Regulations 2024 \(legislation.gov.uk\)](#)

JK Nacionalinė nusikaltimų agentūra iš Rusijos oligarcho Petr Aven konfiskavo daugiau nei 780 000 svarų sterlingų

2024 m. liepos 29 d. pirmą kartą JK Nacionalinė nusikalstamumo agentūra (NCA) užtikrino lėšų, kurios buvo įšaldytos dėl nustatytų sankcijų, konfiskavimą pagal Nusikalstamu būdu įgytų pajamų įstatymą.

Pinigai, kurie, NCA teigimu, buvo laikomi Petr Aven naudai, nors ir ne jo vardu, buvo įšaldyti nuo 2022 m., kai Jungtinė Karalystė jam pritaikė sankcijas už paramą Rusijos vyriausybei. Petr Aven yra buvęs didžiausio Rusijos komercinio banko „Alfa Bank“ vadovas.

Daugiau informacijos (anglų k.): [NCA recovers £780,000 in the first UK forfeiture of sanctioned funds - National Crime Agency](#)